

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

10.07.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Українська літературна газета. – 2026. – 9 лип. Припинено діяльність ще три «анонімних» онлайн-крамниць, які розповсюджували книги держави-агресора. – Інф.](#)

Музика

[Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Антон Кістрін: «Переосмислення української культури на деокупованих територіях – це гра в довгу». – Москаленко Ю.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Марися Нікітюк, кінорежисера: «Моя місія – щоб європейці бачили в нас не жертв, а переможців». – Танасійчук О.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Три українські фільми покажуть на кінофестивалі в Локарно: серед них нова стрічка Наталки Ворожбит. – Наріжна В.; Віледж Україна. – 2026. – 9 лип. Фільм Наталки Ворожбит «Демони» покажуть на кінофестивалі в Локарно. – Головань Д.; NV. – 2026. – 9 лип. Остання велика роль Руслани Писанки. На кінофестивалі в Локарно пройде прем'єра фільму Демони Наталки Ворожбит. – Інф.](#)

Література

[Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Новелу Миколи Хвильового «Я \(Романтика\)» переклали португальською мовою. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2026. – 9 лип. У Києві через російський удар зруйнований офіс видавництва «Мамине сонечко». – Інф.](#)

Охорона культурної спадщини

[Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Сила й краса в тісті: обрядове печиво з Кіровоградщини стало національним надбанням. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2026. – 9 лип. До переліку нематеріальної спадщини внесли традицію виготовлення і дарування печива «Коники і баришні». – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Проєкт відновлення історичної Садоби Зеленських пройшов погодження в КМДА. – Асадчева Т.; Віледж Україна. – 2026. – 9 лип. Проєкт реставрації садиби Маліна схвалили. Що він передбачає. – Головань Д.](#)

Віледж Україна. – 2026. – 10 лип. Власник історичного Ткацького цеху на Подолі пообіцяв зберегти будівлю. – Головань Д.

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Киян запрошують приєднатися до прибирання території біля Колони Магдебурзького права. – Асадчева Т.

Бібліотечна справа. Промоція читання

Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Мінкульт презентував посібник для бібліотек із психосоціальної підтримки. – Інф.

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Трипільська спадщина в цифрову епоху: у столичній бібліотеці для дітей запрацював унікальний хаб. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Фанати борються з ШІ-фанфіками: під удар потрапляють і справжні автори. – Наріжна В.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Українська літературна газета. – 2026. – 9 лип. Припинено діяльність ще три «анонімних» онлайн-кramниць, які розповсюджували книги держави-агресора. – Інф.

Держкомтелерадіо спільно з СБУ продовжують роботу з очищення національного інформаційного простору від видавничої продукції держави-агресора та Республіки Білорусь, розповсюдження якої в Україні заборонено Законом України від 19 червня 2022 року № 2309-ІХ. За результатами цієї роботи Національним центром оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України, що входить до структури Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, вжито заходів щодо обмеження доступу до трьох книжкових інтернет-магазинів: <https://vashakniga.net>, <https://babadook.com.ua> та <https://bookhut.com.ua>. Власники цих ресурсів здійснювали протиправну діяльність з реалізації забороненої видавничої продукції та, порушуючи вимоги законодавства у сфері електронної комерції, приховували інформацію про свій правовий статус та місцезнаходження. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/prypyneno-diialnist-shche-3-anonimnykh-onlajn-kramnyts-iaki-rozpovsiudzhuvaly-knyhy-derzhavy-ahresora/>

Музика

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Антон Кістрін: «Переосмислення української культури на деокупованих територіях – це гра в довгу». – Москаленко Ю.

У межах музичного проєкту «Тотальний: Наживо» відбулася прем'єра камерного концерту MANTU музиканта Антона Кістріна, уродженця тимчасово окупованого Дніпрорудного. Виступ, присвячений українцям на ТОТ, поєднав виконання авторських композицій із роздумами про пам'ять, дім і культурний спротив. Антон Кістрін – автор пісень, фронтмен гурту «Кімната Гретхен». Видання пропонує інтерв'ю з митцем, у якому він пояснює, чому культура здатна протистояти окупації та є одним із головних інструментів спротиву; розповідає про те, як війна вплинула на його творчість; про те, що культура сьогодні виконує значно важливішу функцію, ніж просто створення мистецького продукту; про те, чому переосмислення української культури на звільнених територіях потребуватиме років системної роботи. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/anton-kistrin-pereosmislenja-ukrajinskoji-kulturi-na-deokupovanikh-teritorijakh-tse-hra-v-dovhu.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Марися Нікітюк, кінорежисера: «Моя місія – щоб європейці бачили в нас не жертв, а переможців». – Танасійчук О.

Проект художнього фільму «Ной» режисерки Марисі Нікітюк був відібраний до продакшн-програми цьогорічного Карловарського міжнародного кінофестивалю – KVIFF Central Stage. Воєнна драма «Ной» – її третій повнометражний фільм. Стрічка базується на історіях українських військових. З

цього приводу видання пропонує інтерв'ю з Марисею Нікітюк, у якому вона розповіла про те, на якому етапі перебуває проєкт; які меседжі він має донести до західної аудиторії та чому важливо не погоджуватися на роль жертв агресії, в якій чимало хто готовий бачити українців; чого загалом вона очікувала від пітчінгу; про поєднання любові та втрат під час війни тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4142525-marisa-nikituk-kinoreziserka.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Три українські фільми покажуть на кінофестивалі в Локарно: серед них нова стрічка Наталки Ворожбит. – Наріжна В.; Віледж Україна. – 2026. – 9 лип. Фільм Наталки Ворожбит «Демони» покажуть на кінофестивалі в Локарно. – Головань Д.; NV. – 2026. – 9 лип. Остання велика роль Руслани Писанки. На кінофестивалі в Локарно пройде прем'єра фільму Демони Наталки Ворожбит. – Інф.

Одразу три фільми українського виробництва увійшли до програми 79-го Міжнародного кінофестивалю в Локарно, Швейцарія, який відбудеться 5–15 серпня. У міжнародному конкурсі відбудеться світова прем'єра фільму «I Rarely Wake Up Dreaming» («Я рідко прокидаюсь мріючи»), створеного в українсько-німецькій копродукції. Стрічка розповідає історію молодої квірпи з України, яка переживає гендерний перехід одного з партнерів на тлі початку повномасштабного російського вторгнення. Режисеркою фільму стала німкеня Ізабель Стівер, а сценарій написала українська сценаристка Анна Мелікова. У конкурсній програмі Cineasti del Presente покажуть новий фільм Наталки Ворожбит «Демони», створений у копродукції України та Польщі. Це друга повнометражна режисерська робота Наталки Ворожбит, а також остання велика роль акторки Руслани Писанки, яка померла у 2022 році. До короткометражного конкурсу Pardi di Domani увійшла 18-хвилинна стрічка Гліба Фельдмана «Ще один день у металевій коробці». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/tri-ukrajinski-filmi-pokazhut-na-kinofestivali-v-lokarno-sered-nikh-nova-strichka-natalki-vorozhbit.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/375353-film-natalki-vorozhbit-laquo-demoni-raquo-pokazhut-na-kinofestivali-v-lokarno>

<https://nv.ua/ukr/kultura/demoni-natalki-vorozhbit-pokazhut-u-lokarno-ostannya-velika-rol-ruslani-pisanki-50623085.html>

Література

Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Новелу Миколи Хвильового «Я (Романтика)» переклали португальською мовою. – Інф.

Видавництво Pondos Editora переклало новелу Миколи Хвильового «Я (Романтика)» португальською мовою. Книга стала дебютною для видавництва. Переклад новели здійснила Ана Мартінс, редагувала текст Роза Азеведо, ілюстрації – від Марії Гумецької, за дизайн і верстку відповідала Зореслава Плахтина. Pondos Editora – португальське видавництво, що спеціалізується на перекладах літератури з України та Греції португальською мовою. Видавництво

базується між Лісабоном, Салоніками та Львовом і ставить за мету знайомити португальських читачів із літературами Східної Європи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4142596-novelu-mikoli-hvilovogo-a-romantika-pereklali-portugalskou-movou.html>

Укрінформ. – 2026. – 9 лип. У Києві через російський удар зруйнований офіс видавництва «Мамине сонечко». – Інф.

У Києві внаслідок російського удару 8 липня зруйнований офіс видавництва «Мамине сонечко», де зберігалися дитячі книги та журнали. Про це йдеться на сторінці видавництва у Фейсбукі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4142563-u-kievi-cerez-rosijskij-udar-zrujnovanij-ofis-vidavnictva-mamine-sonecko.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Сила й краса в тісті: обрядове печиво з Кіровоградщини стало національним надбанням. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2026. – 9 лип. До переліку нематеріальної спадщини внесли традицію виготовлення і дарування печива «Коники і баришні». – Інф.

Міністерство культури України включило традицію виготовлення та дарування обрядового печива «Коники і баришні» до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини. Цей різдвяний звичай побутує в Олександрійському районі Кіровоградської області, зокрема в селі Голоківка. Традиція є важливою частиною різдвяної обрядовості. Після офіційного внесення елемента до Національного переліку, Міністерство культури рекомендувало місцевим громадам Кіровоградщини впровадити заходи для популяризації, збереження та розвитку цієї унікальної різдвяної традиції. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/129631/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4142602-do-pereliku-nematerialnoi-spadsini-vnesli-tradiciu-vigotovlenna-i-daruvanna-peciva-koniki-i-barisni.html>

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Проєкт відновлення історичної Садиби Зеленських пройшов погодження в КМДА. – Асадчева Т.; Віледж Україна. – 2026. – 9 лип. Проєкт реставрації садиби Маліна схвалили. Що він передбачає. – Головань Д.

У столиці погодили концепцію відновлення Садиби Зеленських, також відомої як садиба Малініна (Маліна), що на вул. Олександра Кониського, 22. Про це повідомляється на офіційному сайті КМДА з посиланням на Департамент охорони культурної спадщини. Консультативна рада при профільному відомстві офіційно схвалила проєкт реставрації історичної садиби. Наразі триває фінальне оформлення дозвільних документів, після чого роботи перейдуть безпосередньо на будівельний майданчик. Затверджена концепція чітко регламентує, що планувальна схема будинку, його геометричні параметри, висотність, а також архітектурна виразність залишаться незмінними. Головним принципом відновлення є максимальне збереження

автентичності, тому всі вцілілі оригінальні елементи та стіни будуть відреставровані та інтегровані в будівлю. Зокрема, для фасадів використовують раніше відібрану та законсервовану автентичну цеглу, а також повністю відтворюють історичний вигляд покрівлі. Директорка Департаменту охорони культурної спадщини КМДА Марина Соловйова зазначила, що погоджений провідними експертами проєкт базується на чітких пам'яткоохоронних засадах. За її словами, він має стати показовим прикладом того, як професійно відновлювати історичну забудову та органічно інтегрувати її в сучасний міський простір. Кожна така споруда потребує відповідального ставлення, належного догляду та якісної реставрації, адже культурна спадщина – це спільна відповідальність громади, міста й власників. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/129623/>
<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/375347-proekt-restavratsiyi-sadibi-malina-shvalili>

Віледж Україна. – 2026. – 10 лип. Власник історичного Ткацького цеху на Подолі пообіцяв зберегти будівлю. – Головань Д.

Власник історичного Ткацького цеху на вул. Фролівській, 4 ТОВ «Реал Славутич» пообіцяв зберегти будівлю без перебудови та надбудови, йдеться у відповіді на звернення від ГО «Спадщина». Водночас у компанії пояснили, що мають висновок про аварійність споруди. За їхніми словами, роботи, які раніше проводили на об'єкті, зокрема демонтаж, були необхідні, щоб «урятувати споруду від подальшого руйнування». Компанія підтримала ідею відновити оригінальне оформлення фасадів за фотографією 1912 року. Крім цього, забудовник пообіцяв зберегти й відновити механічні ролети «АТ Вл. Гостинський і Ко» 1910 року й автентичні елементи інженерного та виробничого обладнання, знайдені під час дослідження будівлі. Історична споруда на вул. Фролівській, 4, зведена понад двісті років тому, і, згідно з архівним фото 1912 року, там функціонувала текстильна фабрика промисловця Сави Морозова. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/375363-vlasnik-istorichnogo-tkatskogo-tsehu-na-podoli-poobitsyav-ne-perebudovuvati-budivlyu>

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Киян запрошують приєднатися до прибирання території біля Колони Магдебурзького права. – Асадчева Т.

12 липня на виході з підземного переходу до набережної біля Колони Магдебурзького права відбудеться толока. Громадські організації «ГР Почайна» та «Україна Інкогніта» за ініціативи активістки Аннабелли Моріної закликають небайдужих киян долучитися до акції, щоб власноруч відмити стіни та два величезні горельєфи із зображеннями святого Іоанна Хрестителя та святого Володимира Великого. Про це повідомив Роман Маленков, очільник ДІАЗ «Стародавній Київ» на своїй сторінці у Facebook. Ці артоб'єкти встановили у 2013 році до 1025-річчя Хрещення Русі. Організатори толоки вже надіслали офіційне звернення до КМДА, аби встановити авторів цих

горельєфів, дізнатися, за чий кошти їх створювали та який саме підприємство має відповідати за їх належне утримання. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/129614/>

Бібліотечна справа. Промоція читання

Укрінформ. – 2026. – 9 лип. Мінкульт презентував посібник для бібліотек із психосоціальної підтримки. – Інф.

Міністерство культури у співпраці з ЮНЕСКО розробило практичний посібник для бібліотек із психосоціальної підтримки відвідувачів, повідомила заступниця міністра культури Анастасія Бондар на пресконференції в Укрінформі. За її словами, посібник для бібліотек з психосоціальної підтримки створено на основі досвіду пілотного проєкту та містить інструменти, рекомендації та практики, які допоможуть бібліотекам впроваджувати психосоціальну підтримку як для відвідувачів, так і для працівників. Голова Представництва ЮНЕСКО в Україні К'яра Децці Бардескі зазначила, що в Україні громадські бібліотеки перестають бути просто місцем для зберігання книг і перетворюються на осередки для спілкування жителів громад. «Національна бібліотека ім. Ярослава Мудрого провела власне опитування, завдяки якому було визначено, що основна мета понад 70% людей, які приходять до бібліотек, – це і психологічне розвантаження. Власне, сам проєкт відповідно до запиту від громад та бібліотек мав подвійну мету: в першу чергу навчити бібліотекарів надавати психосоціальну допомогу, а з іншого боку – також дати можливість і бібліотекарям навчитися методик самовідновлення», – зазначила голова Представництва ЮНЕСКО. Пілотний проєкт розпочався наприкінці 2024 року і тривав три місяці в 52-х бібліотеках Київської, Житомирської, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської та Одеської областей. До січня 2025 року працівники цих закладів пройшли навчання та надали психосоціальну допомогу більш як трьом тисячам відвідувачів. Зібрані під час проєкту дані стали основою для створення практичного посібника. Зокрема, в ньому можна знайти інформацію про те, як бібліотекарі можуть надавати психосоціальну підтримку, ознайомитися із принципами травмоінформованого підходу та способами їх впровадження у життя у звичних діях. У виданні також розглядається питання розмежування ролі психолога і бібліотекаря, важливості бібліотечного колективу як спільноти взаємної підтримки. У посібнику є інформація і про те, як працівники бібліотек можуть подбати про власне психічне здоров'я, розпізнавати стрес, запобігати професійному вигоранню, розвивати психологічну стійкість і навички самопомоги. Окремий розділ присвячено особливостям спілкування з людьми, які перебувають у кризі, стресовому стані, а також принципи надання першої психологічної допомоги. Крім того, є розділ, присвячений специфіці підтримки різних цільових груп: дітей, людей старшого віку, військових, ветеранів та членів їхніх сімей, внутрішньо переміщених осіб. Також був презентований онлайн-курс для працівників бібліотек, що включає 15 навчальних сесій, 10 інтерактивних вправ, конспектів до кожної сесії – загалом 30 академічних годин. Наприкінці курсу учасники проходять тест і отримують

сертифікат. Міністерство культури планує масштабувати проєкт ще на 10 регіонів: Вінницьку, Дніпропетровську, Запорізьку, Кіровоградську, Миколаївську, Сумську, Харківську, Хмельницьку, Чернівецьку, Чернігівську області. Будуть охоплені як бібліотеки національного рівня для дорослих та дітей, так і книгозбірні в громадах. Також з осені розпочнуться тренінги та вебінари для працівників бібліотек. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4142582-minkult-prezentuvav-posibnik-dla-bibliotek-iz-psihosocialnoi-pidtrimki.html>

Вечірній Київ. – 2026. – 9 лип. Трипільська спадщина в цифрову епоху: у столичній бібліотеці для дітей запрацював унікальний хаб. – Інф.

У Київській обласній бібліотеці для дітей відбулося урочисте відкриття імерсивного простору «КОЛО ТРИПЛЛЯ: від глини до коду» – сучасного історико-освітнього хабу, створеного для популяризації глибинних коренів української культури, духовності та спадщини прадавньої трипільської цивілізації. Ініціаторкою створення нового простору стала директорка КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей» Галина Єрко. Важливою подією заходу стало підписання Меморандуму про співробітництво між КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей», Вишгородським історико-культурним заповідником та КЗ КОР «Ржищівський археолого-краєзнавчий музей». Партнерство об'єднало музейні, наукові та культурно-освітні інституції Київщини задля комплексного дослідження, збереження й популяризації трипільської спадщини. Новостворений простір стане майданчиком для проведення тематичних виставок, лекцій, інтерактивних занять, музейно-освітніх програм, презентацій наукових досліджень та культурно-мистецьких подій. Спільна реалізація проєкту відкриває нові можливості для міжінституційної співпраці, розвитку культурного туризму, популяризації археологічної спадщини тощо. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/129610/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 9 лип. Фанати борються з ШІ-фанфіками: під удар потрапляють і справжні автори. – Наріжна В.

Наприкінці червня акаунт @heatedrivalryai опублікував розширення, що шукає в коді сторінок Archive of Our Own (AO3) спеціальний елемент «font-claude-response-body», який нібито здатен визначати, чи вставили текст безпосередньо з чат-бота Claude від Anthropic. За словами автора інструменту, поява цього коду «однозначно вказує на використання Claude». Якщо такий маркер виявляють, сторінка автоматично підсвічується червоним кольором. Інструмент швидко привернув увагу фанатської спільноти, однак майже одразу почав використовуватися для публічного викриття авторів. Попри заяви розробника, що його метою було лише продемонструвати принцип роботи системи, користувачі почали масово звинувачувати письменників у використанні ШІ. Журналістка The Verge Джесс Везербед перевірила роботу

інструмента й підтвердила, що він дійсно спрацьовує, якщо текст безпосередньо копіюють із Claude в редактор АОЗ. Проте система має суттєві обмеження: вона не працює, якщо текст попередньо редагували в Google Docs, Microsoft Word або іншому редакторі, а також не дозволяє визначити, наскільки активно ШІ використовувався під час створення твору. Через це однакове позначення можуть отримати як повністю згенеровані історії, так і тексти, де Claude застосовувався лише для перевірки орфографії, перекладу чи редагування кількох речень. Після появи інструмента деякі автори вже просто оновили свої роботи, видаливши відповідні артефакти коду. Авторка матеріалу зазначає, що наразі не існує універсального способу надійно визначити, чи написав текст генеративний ШІ. Тому більшість читачів і далі покладаються на непрямі ознаки – характерні мовні конструкції, надмірну «квітчастість» стилю чи повторювані фрази. Однак Джесс Везербед наголошує, що такі критерії ненадійні, адже сучасні мовні моделі навчаються саме на людських текстах і часто лише наслідують стиль реальних письменників. На думку журналістки, найкращим рішенням залишається добровільне маркування творів. Однак через негативне ставлення частини спільноти далеко не всі готові чесно повідомляти про це. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/fanati-borjutsja-z-shi-fanfikami-pid-udar-potrapljajut-i-spravzhni-avtori.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm